СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL Ч. 150. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 29 червня 1932. | VOL. XL. No. 150. Jersey City, N. J., Wednesday, June 29, 1932. THREE CENTS.

ДРУГИЙ РІЧНИЙ ЗЇЗД ОДВУ

ДВОДНЕВІ НАРАДИ НАД СКРІПЛЕННЯМ ОРГАНІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Дня 25 й 26 червня ц. р. відбувся тут у салі Українського Народного Дому другий Зїзд Організації Державного Відродження України. На зїзд прибули представники відділів ОДВУ в ріжних місцевостях Америки, як також гості, представники інших українських центральних організацій в Америці.

Перші праці комісій Зїзду відбулися в суботу, 25 червня пополудня, а ширші наради, в присутности гостей, відбулися в неділю, 26 червня. На Зїзді був присутний делегат УВО з краю.

Центральна Управа ОДВУ здала звіт зі своєї обширної діяльности та з цілої праці ОДВУ, а головно з допомоги боєвій визвольній акції в краю в минулому році.

Поодинокі урядники Центральної Управи виказували, що організація енергійно промощує шляхи серед українського загалу в Америці для ідеї визвольної акції, веденої в краю Українською Військовою Організацією. Зі звітів делегатів видно було, що запал до піддержки визвольної акції росте та захоплює щораз ширші круги нашого громадянства.

В програму Зїзду входили також реферати деяких гостей та делегатів. Між іншими виголосив реферат д-р Галан з Филаделфії, представник Української Стрілецької Громади в Злучених Державах. Е. Драгінда, як отаман Чорноморських Січей в Америці, заявив, що Чорноморські Січи в Америці бажають стати в ряди ОДВУ.

Гр. Мельничук в свойому рефераті представив політичне та суспільне положення на українських поневолених землях. Він теж представив, до якої міри український націоналізм захоплює всі круги цілого українського народу, що живе на цих окупованих територіях. Він представив страшні тортури, які терплять у тюрмах активні борці за волю нашого народу, але й підчеркнув, що ті тортури не відстрашують їх від наміченого раз шляху національного визволення.

Дальше Зїзд вибрав нову Центральну Управу. Зїзд вирішив, що її осідком має бути Ню Йорк. Слідуючий Зїзд має відбутися в червні наступного року.

У неділю вечером відбувся з нагоди Зїду в Укр. Нар. Домі величавий вечірок, на якім були присутні та промовляли численні визначні Українці з Ню Йорку й околиці. В програму вечера входили теж продукції артистів-співаків: пані Марії Гребенецької, п. Ординського й п. Гели. Панна Кузів відограла кілька пісень на скрипці. Їм акомпаніювала панна О. Ткачук. Танцювали також танцюристи школи В. Авраменка. В часі вечерка переведено серед присутних збірку на боєву акцію та зібрано коло $115.

ДЕМОКРАТИЧНА КОНВЕНЦІЯ ПОЧАЛАСЯ ПЕРШОЮ НЕВДАЧЕЮ РУЗВЕЛТА.

ШИКАҐО. — Конвенція демократичної партії почалася тут у понеділок. Перший день зазначився поважною невдачею для кампанії Рузвелта, котрий був примушений відкликати своїх прихильників від заходів змінити реґулямін зїзду в тому напрямі, щоб на будуче звичайна більшість присутних, а не, як надзвичайна більшість двох третин була потрібна для номінації. Рузвелт зробив це, як делеґації з кількох полудневих стейтів дали до пізнання, що вони є проти зміни.

Уже по відкликанню заходів таки заведено зміну в реґулямині настільки, що коли на будуче покажеться, що шість голосовань не дадуть надзвичайної більшости за якогось кандидата, то після цього номінація вже може наступити звичайною більшістю.

Сенатор Ален Барклі виголосив промову за відкликання прогибіції та викликав гучну „мокру" демонстрацію.

ВІДГУК ВИКРАДЕННЯ ДИТИНИ ЛИНДБЕРҐА.

ФЛЕМІНҐТОН (Ню Джерзі). — У місцевому стейтовому суді почалася в понеділок карна розправа проти Джана Гюза Кертиса, корабельного будівничого з Норфовк, обвинуваченого за те, що він своїми фальшивими заходами нібито для добуття дитини Линдберга на ділі перешкаджав зловити злочинців.

На розправі станув як головний свідок полковник Линдберґ та оповідав, як то він тратив час, труд і гроші, йдучи нібито за слідами злочинців, вказаних Кертисом.

ТРЕБА ПІВСЕМА МІЛЙОНА ДОЛЯРІВ НА ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ В ОДНОМУ СТЕЙТІ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий Тимчасовий Допомоговий Комітет обчисляє, що для допомоги безробітним цього літа треба буде комітетови 6 мілионів 546 тисяч долярів. Майже вся ця сума буде зужита на оплачення робіт, проектованих на допомогу безробітним. Більшість цих грошей буде вжита на будову нових домів.

„Армія Спасення", яка веде тепер кампанію за збірку фондів на надзвичайну допомогу, в сумі 600,000 долярів, зібрала 481,000 долярів.

РАДЯНСЬКИЙ УЧЕНИЙ ОБМАНЕЦЬ.

В радянських наукових колах викликало велике враження викриття обманства, якого на протязі двох років допускався відомий радянський археольоґ Грінєвич. Він заявив був свого часу, що на дні Чорного моря знайшов руїни старого грецького міста Херсонес і радянська преса розписувалася з того приводу широко. Вістка про відкриття руїн міста на дні моря облетіла теж світову пресу. „Совкіно" мало навіть фільмувати підводне місто. Грінєвич подавав докладні списи підводного міста, впевнюючи, що збереглися вулиці та грецькі святині. На ведення наукових праць радянський уряд видавав поважні суми. Тепер показалося, що Грінєвич систематично виманював від радянського уряду гроші на ведення наукових праць задля розсліджування підводного міста, яке на ділі не істнує. Незабаром радянський учений стане перед судом за обманство, а тимчасом усунули його зі становища професора університету в Ленінґраді.

СТАРИННІ ПІСНІ ЗПЕРЕД 4,000 ЛІТ.

По останним вісткам з міста Кіш знайшла наукова експедиція оксфордського університету під проводом проф. Стефана Ленґдона серед Іракської пустині (Мезопотамія) незвичайно інтересні камінні таблички, на яких є уривки зі славної старовавилонської думи-епопеї „Ґільґамеш", щось у роді грецької „Іліяди" та „Одисеї". Ця епопея описує пригоди молодого бога Ґільґамеша, який воював зі страшними потворами, переходив через „воду смерти" та відмолоджувався чудесним способом. Крім цього є там також опис потопу світа.

На думку проф. Ленґдона відкриті таблички походять з перед 4,000 літ.

СМЕРТОНОСНИЙ ДІЯМАНТ.

В Мінас Жерайс (Бразилія), де є багато копалень дорогих каминів, один Англієць, Браґусон, по довгих пошукуваннях знайшов дуже великий діямант. З великої радости він справив своїм товаришам і сусідам бенкет. По скінченім бенкеті Англієць щез зі шатра, де справляв забаву. Ранком знайдено його тіло розірване на кусники близь копальні. Сейчас розійшлася цікава відомість, що це діямант експлодував і так подер на кусні Англійця. Відомість цю приніс в ночі до шефа один з робітників Англійця і зараз щез. Поліція пошукує пропавших двох робітників, які працювали в Англійця.

СЕКСУАЛЬНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ.

Варшавська поліція арештувала 46-літнього Хаїма Давідсона, що від довшого часу насилував молоді дівчата, яких підступом заманював до пустих сіней та східних кліток. На днях зачіпив він у Саському городі 19-літню Анну Г., якій представився як „граф Позняньскі". Незнакому просив він запровадити себе на Королівську вулицю, кажучи, що він є „тутешній" і Варшави не знає. Під ч. 27. на згаданій вулиці завів він її на стрих, де знасилував її та ограбив із плаща й торбинки. На крик нападеної збіглися люди та зловили злочинця.

ВІЙСЬКОВИЙ ОБОРОНЕЦЬ ДЕФРАВДАНТОМ.

У Варшаві арештували польського полковника резерви, військового оборонця Стефана Гайдуковського, за спроневірення 50,000 зол. Ті гроші переховував у себе Гайдуковський як депозит одного із своїх клієнтів. У тюрмі відвідала Гайдуковського за згодою прокуратора делеґація військових старшин, яка відібрала йому старшинські відзнаки та почесті. Є непровірені чутки, що Гайдуковський, звільнений з тюрми за кавцією, поповнив самогубство.

НЕ ХОЧЕ ЖИТИ.

22-літній приватний урядовець, Ярослав Доманик, у Стрию пробував відобрати собі життя, підрізавши собі бритвою жили обох рук. В тяжкому стані передали його домовій опіці. Перед кількома місяцями Доманик вже пробував раз скінчити самогубством, але тоді його відратували. Причиною життєвого знеохочення нещаслива любов.

ВСЮДИ НЕБЕЗПЕЧНО.

Залізничий сторож Різничук, очищуючи залізничий насип у Боднарові, розпалив біля шляху вогонь, щоби знищити назбирані буряни. На нещастя в цьому місці знаходилася артилерійська граната, що нагло вибухла, ранячи Різничука в лице і ногу. Раненого відвезли до шпиталю в Калуші.

ТАЙНІ ГОРАЛЬНІ.

Органи скарбової контролі брідської округи викрили в квітні ц. р. 159 тайних горалень, державна поліція 9, разом 168. Перед кількома днями скарбова контроля з Підкаменя викрила тайну парову горальню в саваринському лісі.

„ЛОДЗЬКА ҐОРҐОНОВА".

Так у Лодзі називають люди Анну Крисяк. Її чоловік перед шлюбом признався, що мав зі Шкудляреківною донечку, якій вже 4 роки, та що хотів би її взяти до себе. Крисякова не хотіла на те згодитися. Тоді Крисяк покинув жінку та жив із Шкудляреківною. Крисякова пішла до села біля Лодзі. Тут бавився гурток дітей. Крисякова спиталася, котре з них Казя Шкудлярек. Дівчинку цю забрала з собою, а в лісі вдарила кілька разів по голові та повісила. Стане перед наглим судом.

ОСТАННІЙ ЛИСТ КРІҐЕРА.

Один шведський часопис повідомляє, що Кріґер перед самогубством вислав до свого найближчого співробітника лист, у якому між іншим пише: „Я допустився стільки ріжних зловживань, що то буде найкращою розвязкою для всіх вмішаних у цю справу". Лист кінчиться словами: „Будьте здорові і дякуйте Богу, що так скінчилося".

БАНДИТИЗМ У КРАЮ.

В Добрівлянах, пов. Дрогобич, арештувала поліція Івана Раковського і Михайла Дорожівського, що доконали кілька грабункових нападів. — В ровіі під селом Осада Долішна біля Риманова знайшли Федька Баба, господаря з Камінки, пов. Сянік, побитого до безпамяти. Відратований оповів, що напав на нього відомий в околиці опришок Зиґмунт Фрида й зрабував 26 зол.

ЗАСТРІЛИЛИ СОВІТСЬКОГО ШПИГУНА.

На совітсько-румунській границі застрілили румунські пограничники совітського післанця, Йону Тилмижана. Цього совітського службовика засудив кишинівський військовий суд за шпіонажу на 5 років вязниці. Але в 1930. р. Тилмижан утік з вязниці й занимався дальше шпіонажею. При ньому знайшли 7 ручних гранат, один револьвер, один карабін і 150 куль.

З ЛІТЕРАТУРНОГО РУХУ.

(УП) Недавно в Москві постановлено зліквідувати по цілому Союзі всякі літературні організації та створити одну загальну, большевицьку. Внаслідок цієї постанови поліквідовано всі українські літературно-мистецькі організації, зглядно вони самі себе одноголосно поліквідували та порішили створити одну організацію. З тією метою вибрано спеціяльний комітет, головою якого є Кулик та ще 20 письменників, щоби ві постарались перевести загальний зїзд українських письменників та мистців. Рівночасно всі організації ухвалили виконати постанову Москви про єдину радянську організацію песьменників. — („Комуніст" з 1. 6. 1932).

15 ВОЛІВ В ОДНОМУ ЗАСТРИКУ.

В Англії знайдено лік на недугу Аддисона. Цю недугу, названу так від імени Аддисона, який перший її прослідив і описав у 1850. р., спричинює перерісг одної з двох нирок. Пізнати її по темно-бронзовій красці шкіри та по постійному ослабленню. Ця недуга може тревати цілими роками; часто кінчиться вона нечайною смертю в епілептичних судорогах. Недавно винайдений лік на цю недугу, який застрикується хворому під шкіру, є незвичайно коштовний. Щоби його спрепарувати, треба залозних витягів із пятнацятьох живих волів. Лікування треває довгі довго. Згадана недуга не все виступає в острій формі. Дуже часто можна зустріцути її в лекшій формі.

ПОХІД МУМІЙ.

На днях відбувся вулицями Каїра небуденний похід. Не довго перед сходом сонця можна було бачити на пустих улицях похоронний похід небіщиків зперед 3 тисячі літ. 20 королів і королевих давнього Єгипту, найславніші мумії на світі, змінили „місце свого замешкання". Із старого музею в Каїрі переносили їх до новозбудованого мавзолею, де вони будуть продовжувати свій „безтурботний сон" — аж до найближчих переносин.

БЕЗ МИТА.

В Богуцицах, недалеко польсько-німецького кордону, викрила польська прикордонна сторожа магазин з перепачкованим товаром. Магазин знайдено в гаражах автобусового підприємця Маньори, якого арештовано.

МАЛЯР, ЩО „МАЛЮЄ" БАНКНОТИ.

Берлінська поліція арештувала в Берліні артиста-маляра, графіка Вальтера Поля та його жінку під закидом фальшування банкнотів. Слідство виказало, що Вальтер Поль разом із своєю жінкою фальшував банкноти від восьмох літ.

УСЯ БУКОВИНА Й БЕСАРАБІЯ ПІД ВОДОЮ

НЕБУВАЛА ПОВІНЬ ЗАТОПИЛА СЕЛА И МІСТА.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Небувала повінь затопила величезні простори Буковини, Бесарабії та Молдавії. Майже всі міста й сотки сіл опинилися під водою. Місцями вода на вулицях сіл та міст доходить до висоти кількох стіп, як, наприклад, в Ясах, столиці Молдавії, вода покрила вулиці на 6 стіп глибини. Населення терпить страшну біду, бо нема ані одного потічка, чи річки або озера, щоб не вилилися з берегів на величезних просторах. Всі шляхи ґрунтові та залізничі затоплені так, що на них комунікація не можлива. Залізнодорожні шляхи вода розмила, що місцями на довший час унеможливило комунікацію. Скрізь у бурхливих потоках води пливе селянське та міське майно, пливуть трупи людей, а найбільше трупи дітей, та пливе нежива худоба, дріб і т. п.

Ратункова акція майже не можлива, хоч армія й старається місцями ратувати населення від загибелі. Особливо багато пособляє кавалерія, бо місцями годі без коня дібратися до селищ. Підчас ратункової акції вже загинули два кавалеристи враз зі своїми кіньми.

Таку страшну повінь спричинив небувало великий дощ, що падав пять діб без перерви. Останні відомости з Буковини, Бесарабії та Молдавії подають, що дощ ще далі падає й без перерви збільшує вилив рік та озер. Нема ніякої можности тепер хоч приблизно сказати, які величезні жертви в людях та в майні забрала повінь. Населення потребує негайної медичної та харчової допомоги, а в першу чергу вратування від загибелі.

РОЗБИВСЯ АВТОБУС З ПРОЧАНАМИ.

ДУБЛІН (Ірляндія). — Один пасажир убитий, а двацять тяжко покалічених підчас катастрофи з автобусом, на якому верталися прочани з евхаристичного конґресу. Автобус на повному ході злетів з моста в ріку Лайфі недалеко міста Люкан.

ХОЧУТЬ ПОВОРОТУ КАЙЗЕРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — На зборах головних лідерів націоналістичної партії Альфрет Ґуґенберґ, великий видавець газет і друкар-міліонер, заявив, що Німеччина потребує привернення монархії на чолі з Гогенцолернами. Він заявився за те, щоб розпочати працю над уможливленням повороту на престол кайзера Вільгельма. Його пропозицію одноголосно приняли всі лідери націоналісти.

Лідери соціял-демократів протестують перед канцлером фон Папеном проти допущення отвертої пропаґанди за привернення монархії в Німеччині. Крім того соціял-демократи документально доказують, яке лихо буде Німеччині від того, що уряд знову дозволив Ґітлерови відновити його „армію".

ЛЬОЗАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПЕРЕД КРАХОМ.

ЛЬОЗАННА (Швайцарія). — Сюди повернулися зі своїх столиць фон Папен та Еріо. Обидва вони приїхали з новими інструкціями від своїх урядів та негайно зійшлися на „приватні" наради. Німецька делеґація далі обстоювала своє домагання знесення всіх репарацій і при тім подала свій плян економічно-фінансового відбудування Европи, а французька делеґація також лишилася на свому старому становищі й рішучо заявила, що не може бути й мови про безумовне знесення репарацій.

Зрештою довга нарада обох делеґацій скінчилася повним розривом і годі сказати, чи скоро тепер можна буде продовжувати їм розмову. Мек Донелд, як голова конференції по репараціям і воєнним боргам, старається всіми силами вратувати конференцію та вивести її зі сліпої вулиці, але навряд чи це йому пощастить зробити, як Німці й Французи самі не договоряться.

БУДЕ НОВА ПРОПОЗИЦІЯ ПРО ОБЕЗЗБРОЄННЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Підчас дебат у палаті послів над справами конференції по міжнародньому обеззброєнню виконуючий обовязки премієра міністра на час відсутности Мек Донелда, Болдвін, заявив, що скоро буде оголошений новий плян обмеження зброєння, який буде відповідю на пропозицію президента Гувера. Цей плян має скоро опублікувати одна держава.

Всі догадуються, що тою „одною державою" буде Англія. Розмови про конференцію по обеззброєнню англійський парлямент тепер відложив на далі, поки не буде оголошений отой новий плян, про який говорить Болдвін.

У СІЯМІ ВЖЕ ПОВНИЙ СПОКІЙ.

БАНҐКОК (Сіям).—Монарх підписав нову конституцію держави. Населенню будуть надані деякі виборчі права, а назагал державою буде правити король при участи представників від політичних партій. На чолі конституційного руху стоїть молодий Сіямець, що скінчив науку в Парижі.

Переворот пройшов, кажуть легко тому, що сам король був у змові, бо іншого шляху не бачив, щоб переборити свою бюрократичну кліку та кліку королівського дому, коли сам хотів впровадити реформи.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association. Inc
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІМПЕРІЯЛІЗМ І НАЦІОНАЛІЗМ

Останньої неділі виголосив нюйорський протестантський проповідник Гаролд Ґибз у своїй церкві проповідь про причини нинішнього критичного стану світа, проповідь на стільки сензаційну, що її зміст подало багато місцевих ґазет.

Світ — говорив він — ділиться на штучні ґрупи. Кожда така ґрупа є суверенною державою і не почувається до підлеглости ніякій силі. Вона має свої власні почування й засади. Кожда осібна держава мусить боротися за своє економічне істнування. Над усіми державами нема судді, нікого, до кого держави могли би звертатися як до провідника. Це є націоналізм. Так представлявся світ у 1914 році, й так воно є й до нині. Попри матеріялізм це є друга релігія нових часів. Цей націоналізм мусить знищити себе самого, бо він скорше чи пізніше мусить довести до війни, а з війни до довгів і руїни. Як держави не придумають якогось способу на поставлення меж цьому націоналізмови, то цілий світ мусить дійти до страшної культурної руїни.

Що світ нині не знаходиться в найкращому стані, про це нічого сперечатися. Тільки, чи справді „націоналізм" цьому винуватий? Зі слів Ґибза виходить, що під націоналізмом він розуміє певні стремління держав. Держава не хоче нікому підлягати, хоче бути суверенною. Держава не признає над собою судді в своїх правах; у крайньому разі вона виходить на війну. Такі стремління в багато держав справді є, тільки чи добре це називати їх націоналізмом? Націоналізмом ми звикли називати стремління нації, а не держави. Не маси людей на певній території, підлеглій одній владі, але маси людей, злучених почуттям певних культурних інтересів, походження, мови, або що найменше свідомістю національности.

Цей націоналізм може часто стати нетерпимим для інших націй та може старатися хитрістю або й силою обертати людей іншої нації до своєї. Одначе все це буде шовінізм, національна нетерпимість. Якби його не назвати, це буде інше стремління, як стремління держави оглядатися тільки на свої інтереси, не оглядатися на інших, уразі потреби відкликатися до війни, тощо. Того роду стремління держави може деколи покриватися з шовінізмом势 пануючої нації, але й у таких випадках істнують дві осібні струї: державна самолюбність, що оглядається тільки на свої інтереси й через це часто шкодить своїм, та національне самолюбство, що дбає тільки за культурні інтереси одної нації.

ВШЕХПОЛЬСЬКІ АПЕТИТИ І ЗЛОБА

Бувший австрійський міністер, а теперішний польський сенатор, проф. **Станислав Ґломбінський**—це один з головних стовпів вшехпольської партії, це товариш таких лібералів цеї партії, як Роман Дмовський та другий такий Стасьо як він і також професор львівського університету — і то ще чинний — Ґрабський.

Всі вони хорують на **скажену** просто **ненависть до українського народу,** ненависть, якої мабуть ніколи не відчували навіть до своїх давних „заборцуф".

Великий польський учений та журналіст Олександер Свєнтоховський, колишний редактор польської „Правди", до котрої дописував і наш Іван Франко, каже з власного досвіду у своїх споминах:

„Найбільше завзятим у своїй ненависти не є покривждений, але кривдник".

Це бачимо наглядно хочби і на тих трох вшехпольських святителях, котрі з ненависти до України просто тратять глузди.

Найстаршим грішником між ними є власне проф. Ст. Ґломбінський, котрий виголосив недавно у Варшаві в „Польськім товаристві опіки (?!) над кресамі" виклад **„Про ситуацію у Східній Малопольщі".**

На вступі того викладу обговорив він незвичайно **тяжке положення Польщі** в кождій ділянці життя, що не позволяє їй занятися небезпекою, яка загрожує польській державности і польському народови на „сходніх кресах". Відносини руської (так він нас зве — В. Л.) людности до Польщі мусить самозрозуміло викликати занепокоєння у широких кругах польської суспільности.

Перед війною руська людність заявилася (??! — В. Л.) за приналежність до Польщі, а навіть руське духовенство, коли заложено руський інститут з руською викладовою мовою—протестувало проти цього і жадало викладів в польській або латинській мові.

Боротьба Русинів з польськістю, яку маємо тепер — не було (яка безлична брехня! В. Л.) в XIX (19) віці цілковито. Ми були тоді свідками лише релігійних боротьб.

Народностеві боротьби розпочалися доперва від „весни народів", коли то Русини виступили з жаданням поділу Галичин на східну і західну.

Потім розправився бесідник при помочи сильної критики з поглядами „правлячих кругів (бебеків), немовби то „народна партія" (вшехполяки) була причиною боротьб у „Східній Малопольщі" (то є у Східній Галичині), бо — мовляв — вона то власне „дразнить" Русинів бажанням охорони польськости.

Виводи на ту тему закінчив проф. Ґломбінський представленням польського стану посідання на „кресах". **Втрата** польського стану посідання на „кресах" є просто **жахлива!** При парцеляції маєтків майже **девятьдесять процентів** землі переходять у **польські руки.** Причиною того стану річей є безплянова політика ведена рішаючими кругами (то є так званими полковниками, котрих великим противником, якo вшехполяк, є пан Ґломбінський). Цілий ряд заслужених орґанізацій, котрі в австрійських часах піддержували успішно польщину серед тамошньої людности — не може тепер розвивати, не може тепер вести своєї пожиточної діяльности, бо уряд уважає за протидержавну.

(На тім місци сконфіскував прокуратор шість рядків звіту з цього викладу, поміщеного у „Ґазеті варшавській).

Проф. Ґломбінський закінчив свій виклад словами, що „лише на польськім люді можна будувати будучність Польщі".

Є це дуже гарна фраза, зрештою і слушна, чому одначе не памятає він на слова великого польського патріота і діяча, Станислава Сташіца, котрий ще перед більше як 130 роками дарував „своїм" хлопам панщину та написав ось яке величаве своїм змістом речення: **„Нехай пшеклєнте бендзе то зданє, же щенслівось власном на цудзей кшивдзе будоваць сен ґодзі!"**

Зрештою не можна ручити за стислість звіту „Ґазети варшавської", бо є там такі суперечности, що навіть і Ґломбінський не міг їх допуститися, як це, наприклад, що в 19-тім (то є в минулім віці) не було боротьби Українців (Русинів) з польськістю, що були лише боротьби релігійні, та що боротьби народностеві почалися доперва від **„весни народів".** Але та „весна", то є революція з 1848 року, припала власне на половину 19-го століття! Зрештою і перед тим, уже під Австрією боротьба проти польонізації була, а вів її між іншими й епископ Снігурський разом зі своїми помічниками.

Другий з тої славної трійці вшехпольських святителів, **Стасьо Ґрабскі** — мав також недавно виклад для вшехполяків у Ярославі на тему **української небезпеки.**

Він бачить її передовсім у розвою Ураїнців, котрий прибирає в Галичині з кождим днем на силі. Він росте і розгортається широко на всіх ділянки життя. Він поступає з таким розгоном, якого не було в Галичині до світової війни. Передвоєнні орґанізації збільшилися числом і значно скріпились. Українські кооперативи, Маслосоюз, банки, Сільський Господар, Народні Доми, Просвіти, Луги та Соколи і багато інших розводять неабияку діяльність і можуть повеличатися поважним доробком. По містах і селах Українці викуплюють доми та нові будують і закріплюють свої реальні позиції, котрі рішають про характер країни.

І діється воно — по думці Ґрабського — в той час, коли подібна діяльність серед Поляків паде цілковито, навіть там, де вона перед війною процвитала й виявляла захоплення до праці і запал. Тепер нема вже того колишнього духа, а є якась сонність, охлялість та притуплення енерґії.

А другою великою небезпекою є для Поляків **сусідство Радянського Союза,** де жиє сорок міліонів Українців. В Галичині є три міліони, а там сорок (п. Ґрабський помиляється: нас у Галичині є 4½ міліона, а на Волині, Поліссю, Підляшу і в Холмщині є ще 2½ міліона. Ред.) — Коли мова про якесь прилучення — то ясна річ, що більшість прилучить до себе меншість, а не навпаки.

Небезпека отже є велика, а польський уряд возиться з Русинами та забуває (?) на Поляків у Східній Галичині (чи пак „ве всходнєй Малопольсце)". А треба знати, що Русини переважають Поляків своїм числом і є їх тут значно більше. До того при церквах сидять парохи, і це є їх велике заборОло, бо розумний парох і розумна попадя провадять нарід і дають у всьому пораду йому. (А оо. біскупи Хомишин і Коциловський забирають свім злочинним целібатом і те заборОло нашому народови! Авт.). Подібно і діти священика.

В дечому однак мають перевагу Поляки. Кромі **почування політичної зверхности** — перевищають вони Русинів культурою і продукують доволі інтеліґенції навіть з селян.

Української інтеліґенції менше, зате її значіння велике, бо вся вона походить із села і своїми впливами сягає глибоко в маси. Русини не мають великих поетів — один Шевченко — ні письменників, ні ґеніїв мистецтва. Вся їх література влізла би осьде до тої шафи (тут Стасьо показав на стоячу в салі шафу, котра одначе в дійсности не помістила би навіть усіх творів І. Франка). Але їх література зрозуміла і приступна для мас, а польська ні.

Відрадне явище — це **мішані подружа,** яких маємо доволі богато. І вони стають щораз частіші. В тих подружах сильніша сторона бере верх, а **сильнішою** стороною є звичайно **сторона пануючої нації й обряду,** і по тій лінії виховується молоде покоління.

П. Ґрабський почав зрештою викладати ріжні **способи ратунку** „польскосці на кресах".

Першим був би **заказ участи українських селян при парцеляції польських** дідичівських дібр.

Другим було би **знесення всіх українських шкіл** узагалі. Він сам, будучи міністром освіти, перемінив **1,800** українських шкіл на утраквістичні, в котрих українська мова є лише одним з предметів. Всіх українських шкіл не міг відразу знести, бо це не було тоді ще на часі.

Третім засобом ратунку „польскосьці" на кресах повинна бути **кольонізація** Східної Галичини **Поляками,** бо їм там до більшости ще не близько. Але здовж Збруча доходить уже відсоток Поляків до сорок, а коли вони осягнуть більшість — то це **відгородять Галичину від України живим муром,** а тоді і та решта Русинів мусить згодом щезнути!

(Нема що казати: буйну фантазію має пан професор Ґарбський. Автор).

Четвертим засобом ратунку повинен бути такий **закон про самоуправу** (ради ґромадські і т. ін.), щоби навіть там, де **Поляків** є хочби лише **двацять процентів,** вони не сміли би бути переголосовані Русинами. В противнім випадку ґрозить небезпека, що ціле станиславівське воєвідство опиниться в руських руках.

Знаючому відносини в Галичині, знаючому той величезний розгін ґромадянського життя тамошних Українців помимо теперішної кризи та недавної ще пацифікації (а може — внаслідок пацифікації) — мусять такі погляди Ґрабського видаватись просто божевільними. Це людина, що немовби впала на галицьку землю з іншої планети!

А ще дивнійше, що такі божевільні погляди і проєкти знаходять горяче признання і оплески у польських слухачів, для котрих вони являються не звичайним божевіллям закаменілого грішника шовініста, але радше якимсь божим „откровенієм".

Та дарма! Кого Господь покарати хоче, то відбирає йому розум — і на це ради нема.

Василь Левинський.

ПОДЯКИ.

Від імени двох злучених відділів У. Н. Союза, від. 225 й 50, засилаємо щиру подяку У. Н. Союзови й головним урядникам за надгороду в сумі $50, яку ми одержали за злуку.

Бажаємо У. Н. Союзови, щоб розвивався якнайліпше.

Іван Тиндик, предсідатель;
А. Комар, касієр;
Ф. Комар, секретар.
Деслодж, Мо.

—o—

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі в моїм тяжкім положеню мені дуже пособили.

Онуфрій Щудлик.
член 340 від. У. Н. Союза
в Манчестер, Н. И.

В. Будзиновський.

ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА

(Оповідання).

(17)

Від хвилі, коли до товариства прийшов Стефан, жвава розмова між Салькою і Рудецьким урвалася. Рудецький був дуже скучний, як звичайно бувають мало інтеліґентні, коли по вуха залюбляться. Салька воліла балакати зі Стефаном, хоч би через стіл, раз коло разу перебиваючи його розмову з мамою. Рудецького аж підносило.

Надійшов гурток знайомих паньства Добринських, батьків Сальки. Товариство сильно збільшилося. Стіл вже став замалий. Збіглися кельнери, щоби зсунути до купи два столи. Товариство, котре вже сиділо, мусіло встати і кождий шукав собі нового місця при збільшенім столі. Стефан маневрував так, щоби тепер сісти коло Сальки. Вона влекшила йому цей маневр. Коли товариство усадовилося, Стефан знайшовся коло Сальки. Коло старої знов було порожнє крісло. Тепер на цім кріслі сів Рудецький. Його лице дуже споважніло. Ввесь час нахилявся що хвилі до старої і щось говорив шепотом. Мабуть балакав також про Стефана, бо при тім закидав на нього оком... не мож сказати, щоби дуже приязним.

Коли Стефан і Петро вже верталися до хати, Петро сказав до Стефана:

— Той Рудецький інтриґант. Пускає на тебе якісь сплетні. Маму Сальки перестерігає перед тобою.

— Він під мною рие, — відповів Стефан. — Нехай рие здоров. Я не боюся. Дівчина вже так, як би моя. Тепер ще лиш старих позискати би. Як дівчина буде твердо стояти при мені, то й старі...

— Салька твоя, кажеш? — перебив Петро. — То Галька вже не твоя?

Чоло Стефана захмарилося.

— Буде клопіт! — відповів. — Чоловік не подумав, зробив дурницю і тепер прийдеться викручуватися. Погано!

— Мені здається, що ти найрадше обі задержав би.

— Задержав, не задержав, та котру з них вибрати, бігме, сам ще не знаю. Найліпше лишити все часови. Мушу ту ліпше пізнати, бо, правду кажучи, мене до неї чогось то більше тягне, як до Гальки.

— Так зірви з Галькою зараз. Нехай вона непотрібно не журиться, бачучи, що твоє поведення якесь загадочне. Нехай дурно не числить на тебе. Нині я дістав від неї листа. Питає, що з тобою діється, чи ти не хорий, борони Боже, бо не відписуєш їй.

— Щож то? Вона хоче, щоби я до неї що дня писав? Зрештою про що писати? Чейже не напишу, що бігаю за другою і не знаю, котру вибрати!

— Не конче так. Та написати їй, щоби на тебе не числила, бо громадяться перешкоди. Ти рішучо повинен, не гаючись, зірвати з нею. Як ще тоді вона буде ждати на тебе і лишиться старою дівкою, то сама буде собі винна.

— Добре я вийшов би, якби послухав твоєї ради і написав так! Ануж мені тут з тою Салькою не поведеться? Що я тоді зроблю, як Галька, втративши надію, що я її возьму, зробить мені збитка? Вона, коби тільки пальцем кивнула, то її давний обожатель вернувсь би до неї. Він все ще навідується до неї. Як би вона вийшла за нього, то я тоді лишився би як дурень, що полював на дві і не дістав жадної. Ліпше лишити так, як є. Ануж мені треба буде до неї навернутися?

— Значить, ти Гальку держиш як резерву, та так, що вона про це нічого не знає. Як тебе тут приймуть, то ти Гальку... Як би то сказати, щоби не сказати... копнеш?

— В резерві! Зараз в резерві! Ще й копнеш! Ти мав би право сказати так, як би ми були заручені, як би я вже поклявся був, що з нею оженюся і як би її зобовязав не приймати іншого. Так не було і так не є. Чи тим, що я її поцілував, я вже заборонив їй вийти за іншого? Я їй виразно казав, що за сталість людських почувань годі ручити. Повинна розуміти, що я й за свої ручити не можу і не ручу. Зрештою не я їй, а вона мені накинулася!

В неділю знов прогулька з танцями. На цій прогульці Стефан вже не мав суперника, бо Рудецький лишився у Львові. Ще тамтим разом помітив, що Стефан без порівнання ліпше танцює, як він. Він знав ті основи тактики, котрі не радять описуватися перед дівчиною тими штуками, в яких перевищає його суперник. Побачивши на двірци у Львові, що й Стефан їде, вернувся до міста і до Брухович цілком не поїхав. Стефан держався також тих тактичних правил. Він силкувався показувати дівчині такі штуки, яких Рудецький не втне. Він знав, що Рудецький в своїм життю не надрукував і стрічки; що він взагалі з літературою не мав нічого спільного. Отже Стефан загадав дівчині в літературі „показатися". Його страшно гризло це, що друкар воловодить і його праця ще не ціла видрукувана.

— Тож то буде триумф, як ту книжку покладу у стіп моєї богині! Який малий, маленький видасться тоді при мені той дурак! — Так думав Стефан.

Хоч як наглив друкаря, було готових лиш десять аркушів. На других десять треба було ждати ще з місяць. Це було йому задовго. Стефан вже не міг видержати. Коли знов їхала прогулька до Брухович, він взяв з друкарні тих десять аркушів, всунув в пальто і поїхав.

— Бодай це покажу, — думав. — І це не останеться без враження. Вона певно ще не знає, що я друкую. Здивується і я раптом в її очах виросту на великого чоловіка.

В Бруховичах пішли зразу товариські забави: обручі, пташок, кіт і мишка, тощо. Стефана забави ті страшно нетерпеливили. Не міг діждатися пори, коли заграють музики і зачнуться танці. Тоді міг би занятися виключно дівчиною, бо тепер, підчас тої „ідіотичної" забави, вона належала до товариства і він не міг з нею розмовитися.

Нарешті! Гри скінчилися. Товариство розбіглося по лісі, щоби потому зібратися в салі і трохи погуляти. Стефан взяв Сальку під рамя і повів найдовшою стежкою. Щоби дійти до своєї мети, намагався звести розмову на літературу. Це йому ніяк не йшло. Дівчина інтересувалася літературою не більше, як Стефан способом споряджування сосів. Бачучи, що посередньою дорогою до свого не дійде, рішився приступити до річи просто.

— Ви, панно Сальцю, мабуть ще цілком не знаєте того, що я пишу книжки.

— Ви, ви... книжки пишете? То не може бути! Такий молодий?

— Я вже заімпонував, — подумав собі Стефан.

— Жартуєте! — додала дівчина.

— Слово чести, що не жартую.

— А то цікаве! Як би ви самі не сказали мені і як би не дали слова чести, то я ніколи не увірила би. Ви цілком не подобаєте на такого, хоч ви не в однім не такий, як інші. Відки вам стрілила така гадка, щоби писати книжки? Ха-ха-ха! Я не знала, що ви такий дивак. Виж правник. Як ви приходите до того, щоби вдиратися в права диваків, і тих... як то сказати? Бо лише такі, що... як їх назвати?... пишуть книжки, що вилетіли з шин, свихнені...

Коли Стефан вчув таке, він зразу своїм вухам не вірив. Не вірив, що таке говорить дівчина з інтеліґентної родини; дівчина, що ходила до школи; дівчина, що ще тепер мабуть читала книжки; дівчина, котру він хотів зробити товаришкою свого життя; дівчина, котра мала бути дорадницею тоді, коли він буде укладати плян якоїсь нової праці; дівчина, котра... і так далі. Він уприв. Зразу ґадав, що повинен, не сказавши ні слова, не попрощавшись, обернутися, відійти і більше до неї не приступати. Та глянувши в її очи, він зараз змяк. Поґадав собі, що вона каже так, бо в своїм недовгім життю ще з жадним письменником не балакала, може й жадного не бачила ще. Вона мабуть повторяє лиш те, що чула від своєї мамуні, мало інтеліґентної баби, з вихованням дуже старосвітським. Думаючи так, Стефан уважав своїм обовязком освідомити дівчину і він промовив:

— Книжки пишуть і друкують не лиш такі, що вилетіли з шин, панно Сальцю. Кождий, що до того має хист, повинен посвятити на це ввесь свій вільний час, повинен писати. Кождий з нас має ріжні обовязки, має обовязки для себе, для родини, для товаришів. Також має обовязки для суспільности, для народу. Писанням книжок виконується саме один з народніх обовязків.

— Ей! Як я бачу, ви маєте трохи перекручену голову. Як розумний і статочний чоловік може на подібні річи тратити час і думки? Мені говорили, що ви через мене не здали іспиту. Тепер бачу, що це через ті дурниці. Відкиж возьмете час на науку, коли вам таке в голові, коли ви пишете книжки?

(Дальше буде).

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

В справі переходу з молодечого департаменту до повнолітніх членів.

До часу кризи і теперішнього безробіття практикувалося так, що обезпечені в молодечім департаменті відповідно до табельки І-шої за 25 центів, переживаючи 18 рік віку, вступали в ряди повнолітніх членів. Декотрі переписувалися до повнолітніх членів скорше, а саме по скінченню 16 року життя, а то з огляду на потребу більшого обезпечення в таких випадках, коли 16-літні мусіли ставати на заробітки і своє життя більше наражати. А що в У. Н. Союзі табельки є обчислені найнижче на 18 рік життя, то 16, 17, і 18-літнім припадали однакові вкладки.

Власники грамот табельки І-шої діточого обезпечення знають, що це обезпечення кінчиться з кінцем 18 року життя, і їх першим завданням є допильнувати, щоби в часі, коли це обезпечення кінчиться в молодечім департаменті, дітей переписувати в тім часі до обезпечення старших членів, бо це є передовсім у їх власнім інтересі.

А що це також лежить в інтересі орґанізації, щоби якнайбільше доростаючих дітей переходило з молодечого департаменту в ряди старших членів, то обовязком відділових урядників, а передовсім секретарів-діловодчиків, є вважати і, як потрібно, пригадувати інтересованим, котрих секретарі особисто знають і тому легко можуть орієнтуватися, що час переходу зближається, або вже й минув. І хоч статут такого обовязку відділовим секретарям, ані головним, виразно не приписує, то це само собою зрозуміле, що й головна канцелярія такої справи нехтувати не може і повинна щонебудь робити, щоби перехід доростаючих дітей з молодечого департаменту до повнолітніх членів правильно відбувався. І тому головна канцелярія при річних замкненнях і обчислюванню віку членів для річної оцінки грамот, маючи можність з тої нагоди зладити виказ скінчивших 18-тий рік віку, висилала від себе пригадку відділовим секретарям, щоби вони старалися їх до повнолітніх членів приєднати. Коли пригадка секретарям не мала пожаданого успіху, то, щоби реченця не перетягати, головна канцелярія нераз зверталася прямо до кандидатів в анґлійській мові.

Помимо того всього нераз треба було толерувати довшу проволоку, щоби, викресливши з молодечого департаменту, не відстрашити евентуально кандидата. Тим більше, що проволоки просили секретарі, котрим тут роджену нашу молодіж приходилося орґанізувати щораз тяжше. Просили о проволоку й батьки, котрим приходилось обезпечувати свої діти малими, тай опісля, як стали великими.

При цьому сипалися до головної канцелярії „арґументи", якими доказувалося ріжні недостачі в орґанізації, а передовсім недостачі в самім обезпеченню, опертім на плаченню вкладок аж до смерти, без права до вартісних зворотів тай під вічною загрозою утрати „всіх прав і привілеїв" 30 днів по незаплаченню місячної вкладки. Доказувалося, що такий рід обезпечення, який вистарчав родичам-еміґрантам, котрі лиш про поворот до Рідного Краю мріяли, а тут в орґанізації були більше з патріотизму ніж для асекурації, тут родженому поколінню не надається. Доказувано, що ріжних братств і товариств, які під покровом невидимого Батька Сюза намножилися тай з якихнебудь паймарчиних причин легко „розколюються", наші діти в спадщині „не переберуть", бо їх цураються. І вкінці договорилися до того, що коли нашим дітям неможливо почуватися еміґрантами і на такий лад нашу орґанізацію продовжувати, то треба нам примінитися до вимог нового покоління і відповідно до того орґанізацію зреформувати. А це не так легко зробити, як сказати.

Припинення еміґрації та поширення зрозуміння, що тільки на власній молодіжи можна оперти дальше істнування орґанізації, а потім „депресія" майже всім членам дали можність відчути, що реформи потрібно вже не лише для приєднання до орґанізації молодих, але й до вдержання при орґанізації старих членів.

Коли з початком 1930. р. вислано з головної канцелярії останню пригадку про перехід з молодечого департаменту до повнолітніх членів, то замісць аплікацій о приняття, наспіли просьби, щоби на перехід не наставати, але піждати „поправи часів". А рівночасно повторилося нарікання, що старий рід нездалий, а нові роди задорогі тай не мають ще „дивіденд". Головна канцелярія знов перевела величезну переписку. Жадна доросла дитина не зістала насильно „викреслена", але дуже мала часть добровільно вступила на старий рід повнолітніх, або до новіших родів обезпечення. Більшість осталася в діточім обезпеченню, або добровільно виступила.

В 1931. р. вже пригадки не робилося і на перехід не наставалося, бо з одної сторони „безробіття" збільшилось, а з другої сторони ідея реформи зачала прибирати реальні форми. Випадало здержатися, поки можна би було леґально завести ще один новий рід з вартісними зворотами і дешевший від всіх теперішних. До старого роду приймалося лиш тих, що самі добровільно зголошувались. А коли справа реформи вже так дозріла, що на підставі її конкретних форм минулорічне засідання Головного Уряду перевело ухвалу приступити до акції, то навіть добровільне переношення дітей до старого роду мусілося здержати.

Новий рід обезпечення, який відповідно до реформи призначений не лиш для нових, але й передовсім для старих членів, вже вкоротці буде предложений членам до одобрення. Для старих членів будуть відмінні вкладки і будуть призбирані вже вартісні звороти на підставі кредиту, який вони здобули досі своїми вкладками.

Для нових членів (отже й для тих, що здержалися з переходом з молодечого департаменту до повнолітніх членів) є зладжені відмінні табелі на вкладки і звороти. А тимчасом багато секретарів-діловодчиків змінилися. Ті, що нові прийшли до уряду в 1932. р., слабше в ситуації орієнтуються і часто денервуються тим фактом, що в молодечім департаменті знаходяться молоді особи, котрі повинні були перейти до повнолітніх членів, та засипують головну канцелярію запитами, що було би на випадок їх смерти, та хто відповідальний за це, що вони придержані в молодечім департаменті поза реченець, означений статутом.

На ці питання не легко було відповідати, поки до реформи приступлено і поки лиш вичікувалося „повороту" ліпших часів. Нині можна їх поминути, вказуючи, що за задержання тих молодих людей при орґанізації в молодечім департаменті поза реченець винувата була „кріза", та що це придержання молодіжи при орґанізації не лише ніякої шкоди орґанізації не вчинило, але ще й дало користь, бодай таку, що під цю пору маємо в себе готових кандидатів до нового роду, який принесла „реформа".

Маючи під кождим оглядом відповідний новий рід обезпечення, вже можемо приготовлятися до переносу старших дітей до повнолітніх членів і підходити до молоді без обави на конкуренцію асекураційних підприємств.

Та факт остається фактом, що діточе обезпечення відповідно до табельки І-шої кінчиться з кінцем 18. року віку. Також нема двох думок, що коли орґанізація це обезпечення поза реченець продовжала тим, що вкладки побирала, то й на випадок смерти мусіла би виплатити це, що за ті вкладки належалосяб. Одначе, хоч з одної сторони це була „вигода" членам, так з другої сторони це був тягар необнятої статутом відповідальности для уряду. І тому після уведення нового роду обезпечення реформою такій ситуації муситься зробити к і н е ц ь і всіх дітей, що скінчили 18 рік життя, треба постаратися я к н а й с к о р ш е переписати до старих членів.

Тому головна канцелярія просить урядників і членів, не чекати, аж при кінці року можна буде дочислитися, де і скільки таких кандидатів вже є готових, або з кінцем року прибуде, але вже тепер приготовлятися до наближаючоїся "кампанії за нових членів", якими в першій мірі повинні бути ті, що користувалися проволокою переходу з молодечого департаменту.

Заразом проситься в тій справі здержатися від зайвої переписки, бо табельки вартісних зворотів і вкладок нового роду д л я нових членів вже викінчуються і в половині слідуючого місяця вже з усіми інформаціями будуть вислані до відділів на руки секретарів.

Табельки зворотів і вкладок для старих членів наспіють пізніше.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Відділи Українського Народнього Союза йдуть на поклик Батька Союза.

Від довшого часу наші члени У. Н. Союза приготовлялися до злуки відділи 62 і 346. На поклик головного радного, п. С. Слободяна, зійшлись урядники обох відділів і вирішили, що в злуці лежить наша будучність. Потім урядники представили це своїм членам на зборах, а члени одноголосно ухвалили перевести злуку.

Тоді головний радний С. Слободян скликав усіх членів обох відділів на спільні збори й заявив, що уряди обох відділів мають зрезиґнувати зі своїх становищ, щоб можна було вибрати новий уряд злученого відділу. Всі урядники уступили, а потім вибрано новий уряд з членів обох відділів, який зложив приречення статутови У. Н. Союза.

Наш відділ тепер називається „Український Народний Союз, відділ 62-гий".

Мусимо зазначити, що й у нас не бракло таких Питлярів, який був у Головнім Уряді У. Н. Союза, але при помочи головного радного С. Слободяна в нас злуку переведено. Ми з цього дуже задоволені й кличемо інші філаделфійські відділи лучитися, бо в злуці наша сила й наша будучність.

П. Кокодинський,
секретар 62 відділу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЩО ТАКЕ РЕЗЕРВА?

Коли порівнати вкладку запомогової орґанізації, опертої на системі рівних вкладок, з вкладкою запомогової орґанізації, опертої на системі природніх вкладок, то побачимо, що при системі рівних вкладок член платив відразу майже два рази більшу річну вкладку, як платив його товариш у системі природніх премій. Ми знаємо, що товариство природніх премій є справедливе, що його вкладка не є зависока, ані не занизька. Ми знаємо, що його вкладка рівнається якраз коштови обезпечення; це значить, що члени кождого віку складають такі вкладки, щоби з тих вкладок було чим заплатити посмертні запомоги для членів того віку, що помруть протягом року. Якжеж вкладка системи природніх премій є справедлива, як вона якраз рівнається коштови обезпечення члена даного віку, то з цього виходилоб, що вкладка при системі рівних премій не є справедлива, що вкладка при цій системі є більша як кошт обезпечення, а тимсамим зависока.

Отже це власне треба собі запамятати, що вкладка при системі рівних премій є в перших роках членства більша як кошт обезпечення. Щоби це добре собі запамятати, возьмім приклад: Запомогова орґанізація, до якої вступив 20-літній Павло, зажадала від нього на вступі рівної річної вкладки в сумі 10 долярів і 34 центи. Павло вже чув від Петра, котрий належить до справедливої орґанізації, в якій платиться лише кошт обезпечення, що кошт обезпечення 20-літнього чоловіка виносить усього 5 долярів на рік, отже Павло бачить, що його орґанізація хоче взяти від нього 5 долярів і 34 центи більше. На другий рік Петро заплатить у своїй 5 долярів і 4 центи, а Павло заплатить у своїй знов 10 долярів і 34 центи, себто 5 долярів і 30 центів більше понад кошт обезпечення 21-літнього чоловіка. На третій рік Павло заплатить 5 долярів і 27 центів понад кошт обезпечення 22-літнього чоловіка. І так дальше, рік за роком Павло буде платити більше, як виносить кошт обезпечення чоловіка в його віці. Кожда вкладка члена орґанізації, опертої на системі рівних вкладок, складається з двох частин: з частини, що йде на покриття коштів його обезпечення, і з надвишки. Що товариство робить з першою частиною, ми знаємо: воно її видає на посмертні запомоги для членів, що є у віці члена й помруть протягом року. Але що товариство робить з другою частиною, з надвишкою, з тою частиною, яку воно побрало від члена понад кошт обезпечення?

Отже товариство складає ті надвишки в касі. Товариство збирає всі надвишки в одну велику суму, яка називається **резервовий фонд.** Цей фонд товариство складає до банку, щоби він процентувався, ріс з року на рік.

Призначення резервового фонду.

А що товариство робить з тим фондом резервовим? Нащо йому придасться складати цей фонд резервовий?

Пригадаймо собі Петра й Павла. В 49. році життя Петро почав платити вкладку більшу від Павлової. Починаючи від 49. року життя, Павлова вкладка була менша від Петрової, отже була менша від кошту обезпечення члена в його віці. Пригадаймо собі, що на 1,000 пятьдесятьлітніх членів вмирає на рік 11, а Павло платить 10 долярів на рік, так, начеб умирало лише 10. Пригадаймо собі дальше, що в 60. році свого життя він дальше платить 10 долярів і 34 центи, якби серед шістьдесятьлітніх членів вмирали по 10 осіб на 1,000, тоді, коли їх вмирає 23. Пригадаймо собі, що Павло в 70. році життя дальше платить 10 долярів і 34 центи, якби межи 70-літніми було 10 смертей на рік на тисячку осіб, коли поправді їх умирає 54. Пригадаймо собі, що Павло в 80. році життя дальше платить 10 долярів і 34 центи, якби серед 80-літніх старців було 10 смертей на 1,000 осіб на рік, тоді, коли їх є 138.

Ось тепер ми вже знаємо, на що член платить крім кошту обезпечення резерву, на що товариство складає резервовий фонд. Кождий член запомогової орґанізації, опертої на системі рівних вкладок, платить у перших роках вкладку вищу від кошту свого обезпечення.

Одну частину тої вкладки товариство обертає на покриття коштів обезпечення члена. Надвишку, яка називається резервою, товариство складає на процент і в пізніших роках членства члена, коли його рівна вкладка не покриває коштів його обезпечення, побирає з цеї резерви з року на рік стільки, щоби це і вкладка вистарчили на покриття коштів обезпечення члена.

Резерва, це є така частина рівної вкладки члена, яка не йде зараз на покриття коштів обезпечення, але яка складається, „резервується", аж до часу, коли рівна вкладка перестане вистарчати на покриття кошту обезпечення члена.

Резерва, це є та сума, яка разом з будучими вкладками має дати кошт обезпечення члена тоді, коли ті вкладки будуть занизькі, щоби цей кошт покрити.

Отже нічого іншого, лише резерва забезпечує нам, що річна вкладка не буде підноситися з нашим віком. Лише резерва робить це можливим, що старий чоловік, якого кошт обезпечення виносить сотки долярів на рік, може дістати обезпечення за десятку, або дві, або три десятки. Лише резерва робить життєве обезпечення доступним, вигідним і практичним.

ЯК СВІТ ВИГЛЯДАЄ.

Світ гарненький, чепурненький
Хороший, нівроку:
Поледачів самолюбець,
Вперед ані кроку.
Збайдужнів, як самозванець
Чогось дожидає...
А тимчасом крайня нужда
Нехай виростає.
Нехай тиснесь по запічках
Виморює люди.
Але, брате, голод не пан,
Що то з того буде?...
Гей, шинкарю володарю,
Даєш горе пити;
Чом поради не даш людям,
Як на світі жити?
Люди ходять попід тини,
Мов мертвецькі тіни;
Пожер красу недостаток,
Та не видно зміни...
Годі горем доливати
І кровю платити,
А бенкети починати,
Музик не просити.
Бо, чарочко, щоб часами
Не перехилалась,
А судьба твоя, шинкарю,
В танці не впинилась.
Добре, брате, шинкувати,
Добре доливати...
Але ситому з голодним
Трудно танцювати.

М. Костишин.

ВЧІМСЯ СВОЄЇ РІДНОЇ МОВИ

Кожда людська мова жиє й розвивається. Хто не слідить за постепенним розвоєм своєї рідної мови, цей тої мови не знає. Це, що ми навчилися про українську мову кілька чи кільканацять літ тому, нині вже не вистарчає. За кілька останніх років українська літературна мова зробила значний поступ, а хто цього не знає, цей не потрапить написати без помилок ані листа, ані допису, ані взагалі нічого, що можна би назвати правильним українським письмом.

Говорити або писати по українськи так, як ми того навчилися на селі, для освіченої людини замало. Наша мова, як і кожда інша, має певні закони, з якими кождий, хто хоче цею мовою правильно говорити або писати, мусить докладно познайомитися. Як хто з нас цього не робить, то це для нього дуже сумне свідоцтво; це наглядний знак, що він своєї рідної мови не шанує

Деяким Українцям може здаватися, що навчитися як слід української мови можна тільки в школі. Що воно так не є, то доказав це найліпше наш найбільший поет, Тарас Шевченко. Він є майстром української мови і щодо форми і щодо змісту, але цього він у школі не навчився. Він працював над своєю освітою самий, без ніяких учителів, і навчився своєї рідної мови тому, що він того хотів, бо він ту мову шанував і любив.

Отже не виправдуймо свого лінивства і байдужности дитячим викрутом, що осьто — мовляв — я не знаю добре говорити й писати по українськи, бо я до школи не ходив... Є між нами богато таких, що покінчили науку у високих школах, а пожитку з них стільки, що кіт наплакав... Але трапляються й такі, що справді до школи не ходили (бо не могли), а як вони прекрасно говорять і пишуть по українськи! А чому? Бо вони мають уха на те, щоби слухати, а очи на те, щоби бачити. От ми читаємо часто українські книжки й ґазети. Неодин читач бачив на письмі якесь українське слово сотки (як не тисячі!) разів, а чи напише він його так, як бачив у книжці або в часописі? Скільки то разів бачив цей читач наприклад слово „діти", а як прийдеться йому самому це слово написати, то він з чистою совістю пише „ґіти". Замісць „тісто" пише „кісто", замісць „ся" пише „сьа" (це вже дуже по фонетичному!), замісць „кладка" пише „клатка", замісць „губка" — „гупка" і т. д.,

А вже з писанням великих літер — то чиста морока! Є такі „писарі", що кожде слово в реченню пишуть великою літерою, а бувають і такі (це вже дуже рідко), що пишуть велику літеру навіть у середині слова! Про знаки перепинання (інтерпункцію) вже й говорити нічого...

Хочете бути дописувачем якоїсь української ґазети (це дуже похвальна річ), будьте ним, але навчіться наперед по українськи писати. Це не так тяжко, як декому видається; треба лиш доброї волі й охоти. Щоби собі цю працю полекшити, треба перечитати уважно таку книжку, яка називається „граматика".

Граматичних підручників є в нас доволі багато. Деякі з них написані дуже приступно (популярно), інші — тяжче (науково). Найкращим з усіх наших граматичних учебників я вважаю книжку д-ра Василя Сімовича п. з. **„Граматика української мови для самонавчання та в допомогу шкільній науці".** Це обємиста книга (великої вісімки) на 584 сторін друку. Написана вона з таким знанням річи і так цікаво, що читається наче яка повість. Хто її хоч один раз прочитає (а можна читати й кілька разів, не знудиться!), то напевно чогось навчиться і переконається, що наша мова справді одна з найкращих у світі і варто її знати.

Хто такої великої книги „перелякається", нехай придбає собі одну з отсих „маленьких" книжок:

„Правописні вправи", нап. Кость Кисілевський, стор. 40.

„Граматичні вправи для всенародніх шкіл", уложив Омелян Попович. І. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.; III. частина 60 стор.

„Граматичні вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та до самонавчання", на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, стор. 96+VI.

Всі ті книжки можна дістати в книгарні „Свободи".

Отже не лінуймося, земляки! Берімся до роботи і вчімся. Вчімся „не до старости, а до смерти". Перестудіюймо хоч одну з вище названих книжок, а побачимо наглядно, наскільки лекше прийдеться нам написати якенебудь письмо: лист, протокол, допис, а то й оповідання. Адже „не святі горшки ліплять", то й ми „грішні" попробуймо навчитися своєї мови в слові і письмі. Це нам виплатиться!

С.

ПЕРСЬКИЙ ТЕАТР

Перський театр ділиться на дві ґрупи: 1) релігійні містерії, звані „тазіє", та 2) імпровізовані комедії.

Релігійні містерії відбуваються на спомин мученицької смерти Імама Гусеіна, сина Алія та Фатіми (дочки пророка Магомеда). „Тазіє" виконують денебудь, головнож у збудованих до того шопах, званих „текліє".

В столиці Персії, Тегерані, є постійний такий театр „текліє", в якому поміститься около 20 тисяч видців. Будинок такий прикрашений в середині килимами. Видці — безплатні — уставляються, де хто захоче. Жінки стоять окремо. Це не лише з етичних причин. Перські жінки запальчиві, сварливі; суперечки часто переміняються в бійки. Такі вияви пристрасти вспокоює сторож, званий „фараш". Він іде між жінок з палюгою та бє, куди попало; мало залежить йому на цьому, щоби викрити винувату жінку.

Перед початком вистави виголошує промову проповідник, „рузехан", якого обовязком є настроїти відповідно публику. Коли вже публика доволі настроєна (жінки заводять, виривають собі волосся, рвуть на собі одежу), гремлять сурми й виходить процесія артистів з ріжними хоругвами, знаками, емблемами мученика Гусеіна.

Починається містерія, на зміст якої може зложитися все, що належить до історії Алія та його дому. Ось кілька заголовків „тазіє" 1) „Смерть Фатіми", 2) „Мучеництво Імама Гасана (старшого Алієвого сина, якого втруїли Омеяди), 3) „Імам Гусеін іде до Меки".

Виконання поодиноких роль містерії вважають найбільшою почестю. Тому принципіяльно нема в Персії фахових акторів. Фаховим артистом є лише режісер. То найважніша особа: бігає всюди по сцені, показує акторам, що випадає зробити, і т. д. Великі трудноші є з обсадою т. зв. „чорних характерів". Глядачі, відповідно настроєні, перестають відріжняти театральну акцію від дійсности, тому виявляють своє обурення навіть так, що бють Богу духа винних акторів, які грають ролю вбивників Гусеіна. Артисти передбачують таке прикре закінчення, тому стараються виконувати ролі не занадто реалістично та проклинають власні злочини. Та і це не помагає; розющені глядачі таки бють. Давніше ті прикрі ролі віддавали російським полоненим, які виступали у своїх одностроях. Самособою, „джаври" поносили заслужену кару.

Вистави відбуваються без декорацій. Глядач з розмов акторів може здогадатися, де відбувається акція. В одній песі в Імама Гусеіна має зявитися посол Франків (Европейців). Анґлійський подорожник оповідає, що той посол зявився на сцені в російськім однострою, в чоботах і в рудім, поломанім циліндрі. З послом ішла донечка — малий хлопчик у коротесенькій кринорінці, зпід якої визирали штанці. В іншій песі король Соломон мав мати літаючий килим. Зробили це так, що король Соломон зявився на сцені в авті перського шаха, в якім їздив дуже врадуваний. Або така сцена: Імама Гусеіна окружили вороги. Він мліє з жаги. Вся родина просить бодай капелинки води. На сцену входить великан носій-гамал, що вгинається під тягаром боклага (мішка) води. Святочно переходить сценою та зникає. Це значить, що жага Імана така велика, що навіть такий боклаг води не вгасить її.

Другим родом драматичного мистецтва є **комедія.** Виконавці містерії наче пристають зі святими, зате комедіянти осуджені на пекольні муки. В комедії може виступати й жінка. Це тому, бо жінка-комендіянтка, головнож танцюристка, для Перса перестає бути жінкою. Комедії в злуці з чародійськими штуками („машарабаз" і „люті") відбуваються денебудь. „Люті" (комедіянти) на запросини перських достойників і богачів ходять на виступи. За сцену служить їм тоді старий килимок, а за декорації справжнє тло городу.

Ось примір т. зв. „темаша" — перської комедії. Публика повинна уявити собі, що акція відбувається в городі, літом. Приходять два голі садівники, вкриті лише ганчірками овечої шкіри. Старший називається Бакір. Він богатий, має ґарну дочку, замкнену в гаремі. Молодший огородник — Неджеф, убогий, зате підприємчивий та, як справжній Перс, хитрий. Сусіди сперечаються про доброту овочів у їх саді. „Мясо моїх брескинь спричинює блідоту з зависти найбіліших цукрів". „Оксамітна шкірка моїх овочів у дотику така ніжненька, як мошок, що вкриває личка 15-літнього хлопця". Суперечка кінчиться бійкою садівників, що викликає регіт серед видців. Вкінці Бакір пада та признає себе побідженим. Заключують перемиря. Бакір радить сусідови „згасити полумя незгоди струями плину, який, як кажуть дурні люди, Пророк заборонює". Висмівають місцевого мулу (священика), цитуючи вірші Омара Гаяма: „Ти пєш кров ближнього, я впиваюся кровю винограду. Скажиж, хто з нас більше кровожадний?!" Бакір розвязує гаманець і дає гроші на уладження пиру. Неджеф мерщій іде по вино. Бакір кличе його та пригадує йому, щоби не забув за печену баранину. Неджеф відходить, а Бакір знову кличе його та пригадує знову ріжні страви. Так посилає та завертає його, аж Неджеф мало що не паде зі змучення. Вкінці затикає собі вуха та скоро вибігає. Сцена кінчиться пиятикою, Неджеф розвеселює товариша грою на лютні. Сусіди пють здорово.

Мистецтво акторів основується на знаменитім наслідуванні всіх виявів пянства. В Персії нема коршми, на вулиці не стрінете пяного, тому така сцена для видців дуже цікава. Бакір вкінці заснув. Неджеф, що хитро вдає пяного, йде до дочки старого садівника, грає на лютні та співає їй про свою побіду.

Один анґлійський подорожник оповідає про перську виставу, яку бачив в Іспагані. Якийсь перський державний муж уладив величаве приняття. Запросили ввесь дипльоматичний корпус, що був тоді в місті, та місцеву аристократію з родинами. Найважнішою точкою приняття мала бути комедія, відограна мандрівниками „машарабазів". Гості засіли в льожах, побудованих нарочно на час вистави, над ставом у городі. На став виплив великий човен, на котрім був гарем якогось володаря. Жінки з гарему мали богаті туалети. На стрічу виплив другий човен, в якім сидів Англієць-турист, в білому одязі. Човни стрінулися, зударилися, прийшло до суперечки. Розющений гарем став обливати водою човен ароґана фіренджі (Европейця). Керманичі туриста також не дали проситися і „морська битва" розгорілася на добре. Публика зпочатку бавилася, та нараз серед жінок у льожах почулися пронизливі крики, сварка. Показалося, що багато жінок, присутних на виставі, позичили були комендіянтам на те свято своїх туалєт. Колиж побачили, що актори немилосердно обливають водою дорогі одяги, затрівожилися та стали домагатися, щоби виставу перервати та щоби їм віддали одяги. Актори не хотіли, юрба зростала. Нараз одно штовхнення, оба човни перевернулися, жінки знайшлися в ставі, в намулі. Гості вийшли зараз. Тому перському достойникови, як пізніше показалося, дуже залежало на цьому, щоби не дійшло до заповідженого пиру. Говорили, що акторам наказали були спровокувати гостей, бо каса перського достойника була порожна, а гостей запросити конче було треба.

Та Персії не чужа й західня культура. Сьогодні в перській літературі є чимало перекладів европейських пєс. Між іншими мають переклáдену, а радше перероблену на перський лад Молієрову комедію „Лікар проти волі". Переклад зладив у 1914. році Мугамед Гасан-Хан Ітімад ес Салтане.

ЛЮДСЬКА КРОВ І СВІТЛО.

(УП) Загально вже відомо, що світло, розложене за помічю призми, дає спектр видимий і невидимий. Частина невидима поза червоними проміннями зветься ультрачервоною, а частина невидима поза фіолетовими проміннями зветься ультрафіолетовою. Особливо є цікаві ультрафіолетові проміні, бо в них є здібність при попаданні на якесь орґанічне чи неорґанічне тіло переміноватись у проміні з довгими хвилями і відбиватись як світло видне для людського ока. Тоді кажуть, що тіло має флюорисценційні здібности. Треба згадати, що ультрафіолетові проміні мають дуже короткі хвилі.

Цю властивість промінів уже здавна використовує техніка. Так нпр. можна всякі матерії при помочі того явища зовсім точно розпізнати, як також замітити в них найменше фальшування. Масло, марґарина, свіже мясо, гниле мясо, правдиві брилянти і фальшиві, фальшовані і добрі документи, фальшиві і добрі почтові марки, гроші, образи ітп. — все це легко розпізнається, насвічуючи даний предмет ультрафіолетовим світлом. Практично не розкладається при цьому звичайного світла за помічю призми, а прямо перепускається біле світло через відповідні скла, що пропускають потрібні нам проміні. В той спосіб можна навіть легко пізнати, з чого складається ковбаса, цебто, що в неї домішано, яке мясо, чи добре ітп.

Також і на людські орґани має це світло вплив, зглядно їх можна при помочі цього світла розріжнити. Думали також, що і людська кров буде мати відповідну флюоресценцію. Показалось одначе при вступних дослідах, що людська кров дуже слабо реаґує на ультрафіолетове світло, цебто майже однаково в кождому випадку однаково світить. Зате кров деяких павуків має дуже сильну флюоресценцію. Причиною однакового світла крови при насвітленні її ультрафіолетовими промінями є червоні кровяні тільця, що мають у собі багато заліза. Залізо все дає брунатну флюоресценцію, що затемнює всі інші роди світла. Люди інтересувались лише червоними кровяними тільцями. Колиж одначе кров очищено з тих тілець показалось, що вона має дуже сильну фльоресценцію.

Це проробив д-р Д. Рехе в Липську. Чисту сироватку брав він у кварцові скляночки тому, що звичайне скло замало ультрафіолетових промінів пропускає, і так насвітлював ультрафіолетовими промінями кварцово-ртутної лямпи. Кров сяла тоді ріжними світлами в гарних барвах. Лише інтензивність світла була ріжна, як також деколи було світло матове.

Брав він для дослідів чисту сироватку, цебто кров очищену з червоних тілець без жадних хемічних домішок і нерозпущену. Причиною флюоресценції крови не могли бути бактерії, бо при стерильному обходженні з кровю не могло бути й мови про них. А давала кров ріжні фарби. Розвязку знайшов він, насвітлючи кров здорових і хорих людей. Кров з зародками ріжних недуг давала інше світло. Ревматизм, сухоти, рак, ґрипа, хороба нирок, печінки ітп. — все це давало інші фарби. Ці спроби дали дуже цікавий матеріял для дальших дослідів в области медицини. Є вигляди, що в той спосіб можна буде по сироватці відразу пізнати, чи в даної людини є заразки якоїсь хороби, чи нема, і в відповідний час прийти їй з лікарською допомогою.

Дуже важливою є ще й та обставина, що відфотоґрафований такий спектр давав ріжні лінії при ріжних стадіях хороби, або й зовсім деяких не було, чи нові зявлялись. Все в залежности від хороби.

Це були початки, зроблені в 1931 році. Дуже можливо, що ця метода розпізнавання хороби вже в скорому часі знайде право горожанства і буде загально доступною, хоч в дійсности ще небогато наукового матеріялу в тій области прибирано, щоб можна вже про це конкретно говорити.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВІЛКС БЕРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 3 липня, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Обовязком є кождого члена прибути на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Кождий член має явитись 10 липня до церкви, де по Сл. Божій буде панахида за померших членів. — Петро Маліборський, секр.

— Як я виросту, то я хотів би бути учителем, бо учитель має найдовші вакації.

— Найдовші вакації? Коли так хочеш, то мусиш бути послом.

ЗІ СПОРТУ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Українська „бейзболова" дружина.

Український Січовий „Бейзбол Тім" 3-тої сотні Чорноморської Січи знову розпочав свою роботу. За минулий рік він здбув собі перше місце в грі, діставши чемпіонство. Зимовою порою грали Січовики в „бескет бол" цілий сезон. У „бескет бол" Січовики програли тільки два рази. Вони грали не тільки з чужинцями, але й з Українцями, як напр. у Перт Амбою й Картереті, Н. Дж. За свою гру вони дістали в сезоні нагороду. Виступають наші спортовці в одностроях синьо-жовтих з написом на грудях „Украініен Січ". Нюарські американські часописи богато розписувалися про наших спортовців у минулім році. Американці виявили значне заінтересування січовою дружиною й приходять дивитися на їх гру. Таксамо й Українці приходять численно.

В минулих двох тижнях ця дружина грала 4 гри й у кождій побідила. Цікаві були змагання Українців проти сильної польської дружини з „Поліш Демократік Клоб". Гра закінчилася так: Українці 12, Поляки 5. Слідуюча гра була проти Німців. Грали обидві сторони завзято до кінця в однаковій мірі. Нарешті Січовики дістали 2 більше, себто Українці 7, а Німці 5.

Найбільше заслужився Михайло Ратушний, метач (пічер), який завзято метав в обидвох грах. Таксамо визначається капітан січової дружини, Микола Плечій, який уже другий рік є начальником дружини.

Честь і слава Січовикам спортовцям.

Л. М.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член У. Н. С., складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги в сумі $50 з фонду допомогового, котрі так дуже помогли в моїй недузі.

Також дякую урядникам відділовим за їх труд і прихильність до мене в часі найгіршого мого положення.

Теодор Ващишин,
член 203 від. У. Н. Союза,
Бруклин, Н. Й.

При іспиті.

— Яка є ріжниця між блискавкою та електричністю, яку одержуємо при помочі динамо-машини?

— За блискавку не треба платити.

ЖАРТИ.

Мати (до синка): Бачиш, який ти недобрий! Ти зїв усі тісточка сам. Чи ти зовсім не подумав про твого меншого брата й сестричку?

Синок: Ні, мамо, я ввесь час думав і спішився, щоби скінчити, заки вони вернуться з проходу.

Про французького професора та бувшого премієра оповідають таку анекдоту: Раз виходив із дому та пречепив на дверях таку записку:

„Пенлеве вернеться дуже пізно".

Вечером вернувся Пенлеве додому. Коли станув біля дверей та побачив згадану записку, прочитав її, промимрив: „підожду" та сів терпеливо на сходах.

Глибока книжка.

— Я хотів би позичити якусь глибоку книжку! — сказав чоловік у прилюдній бібліотеці.

— В такому разі візьміть отсе — сказала бібліотекарка і дала йому „Двацять тисяч миль під поверхнею моря".

Пан Киселиця справив собі телефонічний апарат. Дуже гордий з того. Здибався з товаришем і каже:

— Можете до мене зателефонувати.

— А ви маєте телефон?

— Що значить „маю"? То ви не знали? То хіба не читаєте телефонічної книжки!

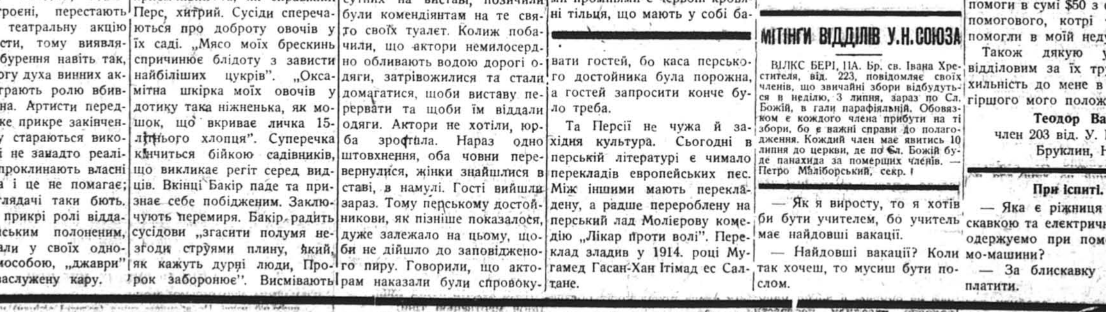
Одинока річ.

До школи танців Витвицького входить екзекутор, щоби зафантувати річи за податки. Витвицький обводить його по пустій салі і каже:

— Як бачите, одинокý річ, яку можете в мене взяти, то хіба лекцію танців.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

71.



Натовп бунтарів усе більше натискав на загратовану браму палати. Нарешті брама не витримала. Браму розчинили розлючені люди й натовп почав вливатися на подвіря цезарського двора. З гамором і криком уломлювалися повстанці на широке подвіря. Очікуючи більшої скількости товаришів, вони трохи спинилися в свому русі вперед, але галасували ще більше, стараючися своїм криком налякати вояків цезаря та показати їм свою численність.

Нарешті натовп лавою рушив уперед на палату. Повстанці не були узброєні, а лише дехто тримав у руках кий, хто сокиру, а хто щось інше. В декого подибувалися навіть ножі та короткі мечі. Охорона цезарської палати заступила дорогу бунтарям. І хоч вояків було небагато, всеж вони справилися з нездисциплінованим та хаотичним натовпом. Кількома контр-наступами сторожа відбила натовп, убивши кількох повстанців своїми списами.

Та натовп не вгавав, а все більше наступав. Уже дехто й з вояків дістав так, що не міг битися проти повстанців. Кров збурила й озлобила людей так, що вони ще лютіше почали нападати на вояків. Здавалося, що воїни не втримаються. Та тут почулися звуки сурми. Це підходили війська цезаря з провінції. Скоро новоприбувші воїни вже рубали повстанців, переслідуючи їх аї смолоскипами в руках навіть у темноті.

Тарзан з кількома найближчими до нього повстанцями був відтятий від головного натовпу й загнаний до вузького проходу, що привів його з товаришами в невелику кімнату в палаті. Двері до цієї кімнати були вузькі, але дуже міцні. Їх було легко тримати проти вояків цезаря, але й виходу іншого з неї не було. Тарзан попав цілком несподівано в сильце й годі було з нього знайти вихід. А тимчасом воїни вже ломили двері з надвору.